

ประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปูในด้านการจัดการบริหารโครงการ

An Evaluation of Pattaya-Hua Hin-Bang Pu Ferry Project

in Terms of Project Management

(วันรับบทความ: 10 เมษายน 2564; วันแก้ไขบทความล่าสุด: 30 เมษายน 2564; วันตอบรับการตีพิมพ์บทความ: 5 พฤษภาคม 2564)

จรูญ วัดสว่าง *

Jaroon Watsawang *

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ และเพื่อ ศึกษาประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและทำการวิเคราะห์จากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้รูปแบบการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู รวมจำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญในผู้ประกอบการเดินเรือ จำนวน 3 คน และกลุ่มที่สอง หน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 6 คน

ผลการศึกษา 1) ข้อมูลโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ ในโอกาสการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวขณะนี้ เป็นโอกาสสำหรับธุรกิจ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศการท่องเที่ยว ประกอบกับนโยบายผลักดันท่องเที่ยวของทางภาครัฐ ก็น่าจะเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจเรือโดยสาร ให้เติบโตเพิ่มขึ้น ส่วนอุปสรรค การทำธุรกิจเรือโดยสาร จะต้องเผชิญกับปัจจัยด้านต้นทุนค่าดำเนินการต่างๆที่ปรับเปลี่ยนตามสภาพโดยธุรกิจขนส่งผู้โดยสารมักจะต้องอาศัยพลังงาน เช่น น้ำมัน เป็นวัตถุดิบที่สำคัญ การที่ราคาน้ำมันยังคงผันผวนอยู่ ย่อมจะทำให้ธุรกิจนั้นได้รับผลกระทบไปด้วย 2) การวิเคราะห์ ประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ มาตรฐานเรือด้านสภาพทางกายภาพ (ตัวเรือ, อุปกรณ์ช่วยชีวิต) ด้านบุคลากร (คนขับ, ช่างเครื่อง, พนักงานและเจ้าของเรือ) ด้านความเป็นธรรมในให้บริการของผู้ประกอบการ และพนักงาน ด้านสิทธิมนุษยชน (ผู้ประกอบการ, พนักงาน) ด้านมาตรการเกี่ยวกับเรือ ด้านมาตรการเกี่ยวกับแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว มีต่อแนวโน้มความต้องการใช้บริการเรือเฟอร์รี่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในขณะที่ด้านคุณภาพการให้บริการของพนักงานและด้านมาตรการเกี่ยวกับกิจกรรมสังคมและชุมชน

คำสำคัญ: ประเมินโครงการ, เรือเฟอร์รี่, การจัดการบริหารโครงการ

---

* คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทองสุข

Abstract

This research aims to study the opportunities and obstacles encountered in its project management of Pattaya–Huahin–Bang Pu ferry project, and to determine the project evaluation in terms of its project management. This research is a qualitative research in which focus group discussion was used to collect and analyze focus group data. 9 key informants who were regarded as experts in the area of the Pattaya – Huahin – Bang Pu ferry project were purposively selected for participating in focus group discussion. The two focus groups consisted of 3 ferry entrepreneurs and 6 local officials in Chonburi, Petchburi and Prachuap Khiri Khan provinces.

The results found that 1) the information to identify the opportunities of the ferry project based on its project management showed that there are more opportunities for business expansion in this moment. The business opportunities are embarking on a new era of tourism since today's tourists desire to have a break from their regular daily environments and the current policy of public sectors also plays a part in driving the tourism industry of Thailand. These help to increase the business expansion (or growth) for such ferry operations. Regarding the obstacles, the ferry business is also encountering the factors of operating costs associated with the environmental costs. The ferry operations need to depend on the total energy from oil as a raw material in transportation. Meanwhile, the impact of oil price volatility on the ferry transportation is inevitable as well. 2) The analysis of the project evaluation in terms of its project management indicated that the standards of their ships' physical areas (hulls, life-saving appliances), of personnel (helmsmen, engineer officers, seafarers, ship owners), of services provided by staff, service equity for employees and entrepreneurs, of human rights (entrepreneurs, employees), of travel activities and plans, and of social and community activities are required [for improvement]. These tend to respond the growing needs of Both Thai and foreign tourists towards their use of Pattaya – Hua Hin – Bang Pu ferry service.

Keywords: Project Evaluation, Ferry, Project Management

1. บทนำ

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยในส่วนของการพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ส่งเสริมการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ตลอดจนมีนโยบายการพัฒนากระบวนการจัดการขนส่งสินค้าและบริการ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งทางน้ำ รัฐบาลกำหนดให้มีการพัฒนาการขนส่งทางน้ำ

และกิจการพาณิชย์นำสินค้าเรือขายฝั่งทะเลทั้งด้านทะเลอันดามันและฝั่งด้านทะเลอ่าวไทย กระทรวงคมนาคมเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงนโยบายด้านการท่องเที่ยวและนโยบายการพัฒนาระบบ บริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการเข้าด้วยกัน โดยจัดทำโครงการท่าเรือเฟอร์รี่เพื่อเชื่อมเส้นทางการขนส่งนักท่องเที่ยว ผู้โดยสาร และสินค้าระหว่างพัตยา (จังหวัดชลบุรี) ชะอำ (จังหวัดเพชรบุรี) และหัวหิน (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) เพื่อลดระยะเวลาในการเดินทางและระยะเวลาขนส่ง พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวของจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในฝั่งด้านทะเลอ่าวไทย โดยกระทรวงคมนาคมมอบหมายกรมเจ้าท่า โดยสนับสนุนให้มีการเปิดการเดินทางเรือเฟอร์รี่และการพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่อย่างเป็นรูปธรรม (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557)

จุดหมายสำคัญประกอบด้วย พัตยาซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่ได้รับความนิยมทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศมาเป็นเวลานานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการบริการ จนติดอันดับเมืองท่องเที่ยวระดับโลก ในปี พ.ศ. 2550 ทำรายได้ให้กับประเทศถึง 547,500 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550) ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออก กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็น โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลายเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนของชาวจังหวัดชลบุรี และของประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเข้ามา เพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และมีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดชาวต่างชาติและคนไทย อาทิเช่น เกาะล้าน, ตลาดน้ำ 4 ภาค, วอล์กิ้ง สตรีท เป็นต้น

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีสถานท่องเที่ยวที่หลากหลายเนื่องจากความเป็นเมืองแห่งความงามของธรรมชาติและอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีแบ่งออกได้เป็น ชายหาด น้ำตก อุทยานแห่งชาติ เขตประวัติศาสตร์ เขตพื้นที่ป่าฝนและแม่น้ำ เช่น อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และหาดชะอำ เป็นต้น ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ของจังหวัดเพชรบุรี ดังนั้นจังหวัดเพชรบุรีจึงมีแหล่งท่องเที่ยวให้เลือกเที่ยวและนักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยชะอำเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเพชรบุรีและมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอยู่หลายแห่งที่ได้รับความนิยมจากชาวไทยและชาวต่างชาติในระดับต้น ๆ ของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นแหล่งเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจการโรงแรม ธุรกิจการค้าขายของที่ระลึก ร้านอาหาร การประมง เป็นต้น อำเภอชะอำตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเพชรบุรีเป็นระยะทาง 40 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทาง 200 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 660.66 ตารางกิโลเมตร อาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับอำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออกติดต่อกับทะเลอ่าวไทยทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ได้แก่ ชายหาดชะอำ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน วนอุทยานเขานางพันธุรัต สวนอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าห้วยทรายเหนือ อันเนื่องมาจากพระราชดำริอ่างเก็บน้ำห้วยตะแบก และอ่างเก็บน้ำห้วยทราย เกะท่าไทร ถ้ำค้างคาวนางยาส สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ซานโตรีนีพาร์ค สวิส ซีฟาร์ม (การปกครองอำเภอชะอำ, 2555)

หัวหินเป็นอีกอำเภอหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ ดากอากาศที่มีชื่อเสียงที่รู้จักระดับนานาชาติแห่งหนึ่งของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวตลอดทั้งปี อาทิเช่น ไม่มีคลื่นลมแรงในฤดูมรสุมและระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก ประกอบกับความมีเสน่ห์และมนต์ขลังตั้งแต่อดีต ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวและพักผ่อนจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ส่งผลให้การเจริญเติบโตของชุมชนเมืองหัวหินเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม ธุรกิจโรงแรมที่พัก ร้านค้าร้านอาหาร ธุรกิจบันเทิง บริษัทนำเที่ยว รวมถึงมุ่งเน้นส่งเสริมกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวที่จำนวนมากขึ้นของนักท่องเที่ยวในอนาคต สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังเมืองหัวหิน

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของการให้บริการเดินเรือเฟอร์รี่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 ศึกษาโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

2.2 ศึกษาประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ทราบศึกษาโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

3.2 สามารถประเมินในการลงทุนเพื่อพัฒนาการเดินเรือเฟอร์รี่และการพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่เพื่อให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าในเส้นทางระหว่างพัทยา-หัวหิน-บางปู ได้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเดินเรือและท่าเรือเพื่อรองรับ

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ศึกษาโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการให้บริการของการเดินเรือและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการให้บริการในปัจจุบันตลอดจนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของภาครัฐและเอกชนในการให้บริการเดินเรือเฟอร์รี่ในเส้นทางดังกล่าวข้างต้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิจากการสอบถามภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

4.2 ประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการและเสนอแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการเดินเรือและท่าเรือเพื่อรองรับ โดยมีการรวบรวมข้อคิดเห็นด้วยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ประกอบการ

เดินเรือ ผู้ใช้บริการ และหน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ก่อนร่วมกันผลักดันให้มีการพัฒนาและสนับสนุนให้มีการเปิดการเดินเรือเฟอร์รี่ และการพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

5. วิธีการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key informant) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงนี้จะอาศัยหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู รวมจำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญในผู้ประกอบการเดินเรือ จำนวน 3 คน

กลุ่มที่สอง หน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 6 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำโครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ มาเปรียบเทียบ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์โครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ ด้วยการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ SWOT เพื่อศึกษาโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากรูปแบบการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

6. ผลการวิจัย

6.1 โอกาสการให้บริการโครงการเรือเฟอร์รี่ พทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ไทยเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว โดยฝั่งพทยาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออก ขณะที่หัวหิน/ชะอำเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 กรณีของพทยาทำรายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 60,000 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติร้อยละ 80 และนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 20 โดยนักท่องเที่ยวมีอัตราค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละประมาณ 3,000 บาท/วัน จำนวนวันพักเฉลี่ย 5 วัน โดยลักษณะของนักท่องเที่ยวที่มาพทยาส่วนใหญ่จะต้องการ บรรยากาศของความสนุก กีฬา และบันเทิง และเน้นการทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด กลุ่มนักท่องเที่ยวสำคัญของพทยา ได้แก่ รัสเซีย จีน อินเดีย โดยสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่เป็นที่

นิยมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ หาดพิทยา หาดนาจอมเทียน หาดวงพระจันทร์ เขาพระตำหนัก ศูนย์ฝึกสอนลิง อันเดอร์วอเตอร์เวิลด์ บ้านสุขาวดี ปราสาทสัจธรรม อุทยานหินล้านปี ฟาร์มจระเข้พิทยา สวนนงนุช เมืองจำลองพิทยา หมู่บ้านช้าง สวนกล้วยไม้ศิริพร อุทยานสามก๊ก พิพิธภัณฑ์ศิลปะในขวดแก้ว พิพิธภัณฑ์ริบลิยส์ (เชื่อหรือไม่) อัลคาซาร์คาบาร์เรต์ ทิฟฟานีโชว์ สวนสนุกพิทยา ปาร์ค วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร เกาะล้าน และหมู่เกาะเฝ้า นอกจากนี้พิทยาและชลบุรียังเป็นแหล่งทำงานของนักธุรกิจต่างชาติจำนวนมากที่มีความต้องการในการเดินทางไปพักผ่อนเปลี่ยนบรรยากาศในสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น หัวหิน และชะอำ ที่มีสภาพการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากพิทยา

กรณีของหัวหิน/ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวิถีชุมชน โดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ชูจุดเด่นเรื่องการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ ชายหาดหัวหิน อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด โดยในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนหัวหิน (ประจวบคีรีขันธ์) ปีละไม่น้อยกว่า 2.3 ล้านคน ทำรายได้ปีละ 10,500 ล้านบาท โดยประมาณร้อยละ 50 เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนจังหวัดเพชรบุรีชู จุดเด่นด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณชายหาดชะอำและพื้นที่ป่าชายเลน รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ศิลปวัฒนธรรมและชนมไทย โดยเพชรบุรี (ชะอำ) มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาแต่ละปีไม่น้อยกว่าปีละ 4.5 ล้านคน ทำรายได้ปีละ 8,200 ล้านบาท โดยร้อยละ 80 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

ปริมาณสินค้าที่ขนส่งที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มมากขึ้นตามขนาดการค้าและการลงทุนภายในประเทศ และระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ทำให้ขนาดตลาดของสินค้าที่จะมีการเคลื่อนย้ายระหว่างฝั่งภาคตะวันออก (จังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) มายังฝั่งภาคกลางตอนล่าง 2 (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และ สมุทรสงคราม) และภาคใต้มีเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดโอกาสต่อการพัฒนาด้านการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างภาค จากข้อมูลสถิติ ปริมาณสินค้าบริเวณเมืองท่าชายทะเลที่มีการบรรทุกโดยเรือค้าขายฝั่งที่จัดทำโดยกรมเจ้าท่า พบว่า ในปี 2562 พบว่า สินค้าสำคัญที่มีการค้าทางชายฝั่งทะเลของไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เคมีภัณฑ์ สินค้าเบ็ดเตล็ด ผลผลิตเกษตร อาหารสัตว์ ซีเมนต์ ข้าว และข้าวโพด

หากพิจารณาจากลักษณะของเรือเฟอร์รี่แล้วคาดว่า ในเบื้องต้น กลุ่มสินค้าเป้าหมายของเรือเฟอร์รี่อาจเข้าทำการตลาดเพื่อเพิ่มสัดส่วนการขนส่ง ได้แก่ สินค้าเบ็ดเตล็ด (เช่น เครื่องแต่งกาย สิ่งทอ กระจาด) และผลผลิต เกษตร (ผลไม้ อาหารแปรรูป ผลิตภัณฑ์ประมง) ที่มีการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างภาค เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีน้ำหนักไม่มาก ซึ่งเรือเฟอร์รี่และที่จอดเรือมีสมรรถวิสัยที่รองรับได้

6.2 อุปสรรคการให้บริการโครงการเรือเฟอร์รี่ พักยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

การแข่งขันจากระบบการขนส่งรูปแบบอื่น ปัจจุบันการขนส่งทางถนนระหว่างพัทยากับชะอำ/หัวหินมีความถี่ในการให้บริการที่มากกว่าและมีราคาถูกกว่า การให้บริการโดยเรือเฟอร์รี่ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำการตลาดบริการเรือเฟอร์รี่

	รถบัส	6 ชั่วโมง	455 บาท
	รถตู้	5 ชั่วโมง	400 บาท
	เรือ Speed Boat	3 ชั่วโมง	750 บาท
	เรือ Catamaran	3.30 ชั่วโมง	1,500 บาท

รูปภาพที่ 1 ตารางเปรียบเทียบประเภทพาหนะในการเดินทาง ระยะเวลา และราคาค่าโดยสาร

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การก่อสร้างท่าเรือและการเดินเรือย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ผลกระทบต่อการกัดเซาะ ชายฝั่ง ผลกระทบต่อวิถีชีวิตต่อชาวประมงพื้นบ้าน และผลกระทบต่อการจราจรในพื้นที่ตั้งของท่าเรือ ตัวอย่างของข้อห่วงใยที่เกิดขึ้นในกลุ่มชุมชนในพื้นที่ศึกษา เช่น

ชุมชนฝั่งเพชรบุรี (อ.ชะอำ) มีความห่วงกังวล พื้นที่อำเภอลำสนธิเป็นทะเลน้ำตื้นระดับน้ำลึกไม่ถึง 10 เมตร เมื่อสร้างท่าเรือแล้วเรือเฟอร์รี่ โดยเฉพาะเรือเฟอร์รี่ที่มีขนาดใหญ่ที่ใช้ขนส่งสินค้าเข้ามาเทียบท่าบริเวณท่าเรือต่าง ๆ ในอำเภอลำสนธิ จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ทำลายบรรยากาศความเป็นเมืองท่องเที่ยว และสภาพโครงการสร้างพื้นฐานถนนที่มีลักษณะแคบจะไม่เอื้อต่อการขนส่งสินค้าทางถนน ตลอดจนก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดและถนนพังเพิ่มขึ้น

ชุมชนย่านบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีความห่วงกังวลและมีการต่อต้านการก่อสร้างท่าเรือ โดยเฉพาะท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 และการก่อสร้างท่าเรืออื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียงกับบางละมุง เนื่องจากที่ผ่านมาชุมชนชาวประมงชายฝั่งบริเวณแหลมฉบังประมาณ 30,000 คน แจ้งว่าได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบอาชีพทำประมงชายฝั่งจากการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 1 และ 2 โดยเฉพาะช่วงการก่อสร้างทำให้ฟาร์มหอยแมลงภู่ที่ชาวประมงเลี้ยงไว้ตายจำนวนมากจากการถมทะเล ทำให้เกิด ตะกอนและน้ำขุ่น รวมทั้งทิศทางการไหลของน้ำเปลี่ยน มีการพัดพาโคลนเลนมาทับถมจนทำให้หาดบางละมุงไม่สามารถลงเล่นน้ำและทำประมงได้

คลื่นลมมรสุม ในส่วนของมรสุมกับความปลอดภัยในการเดินเรือฝั่งอ่าว ไทย พบว่า มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเกิดช่วงกลางเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ ทำให้เกิดคลื่นลมแรงและฝนตกในอ่าวไทยด้านตะวันตก (ภาคใต้) ทำให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่กว่าปกติในบริเวณอ่าวไทยด้านตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์) ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เกิดช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม พัดพาความชื้นจากอ่าวไทยเข้าฝั่งทำให้ฝนตกด้านอ่าวไทยตอนบนและฝั่งตะวันออกทำให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่กว่าปกติในบริเวณอ่าวไทยด้านตะวันออก (ชลบุรี) อ่าวไทยตอนบน ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน มีกำลังอ่อนและเกิดช่วงสั้นๆ ทำให้คลื่นบริเวณนี้ขนาดไม่ใหญ่นัก โดยปกติคลื่นในอ่าวไทยจะมีขนาดเล็ก ความสูง 1-2 เมตร และมีคลื่นลมสงบในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน

6.3 สรุปประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ

ในการบริหารจัดการโครงการ ความปลอดภัยมีความจำเป็นมากและต้องครอบคลุมในหลายด้าน รวมถึงสุขอนามัย ความสะอาด และความปลอดภัยของท่าเรือ ควรตรวจสอบเรือก่อนออกจากท่าทุกครั้งเพื่อลดความเสี่ยงในด้านความปลอดภัย และอุปกรณ์ประจำภายในเรือต้องมีครบและใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และครบตามจำนวนผู้โดยสารวางในจุดที่พร้อมใช้งาน และพนักงานประจำเรือควรมีทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาอื่นๆ 1 ภาษา และความรู้ในด้านการปฐมพยาบาลช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ ซึ่งควรฝึกอบรมอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และสิ่งที่อยากให้พัฒนาควรมีท่าเทียบเรือเฟอร์รี่มากขึ้น ในหลายๆสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวช่วงเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งการมีท่าเทียบเรือมาจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจทางน้ำ และยังสามารถลดการใช้รถยนต์ ลดปัญหาจราจรติดขัด ลดอุบัติเหตุบนท้องถนนอย่างสุดท้ายที่สำคัญที่สุดคือ การให้บริการที่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็ว บริการอย่างเต็มที่ และสมัครงใจ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการอีก

7. อภิปรายผล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโอกาสและอุปสรรคของโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ ในโอกาสการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวยุคนี้ เป็นโอกาสสำหรับธุรกิจ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศการท่องเที่ยว ประกอบกับนโยบายผลักดันท่องเที่ยวของทางภาครัฐก็น่าจะเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจเรือโดยสาร ให้เติบโตเพิ่มขึ้น ส่วนอุปสรรค การทำธุรกิจเรือโดยสาร จะต้องเผชิญกับปัจจัยด้านต้นทุนค่าดำเนินการต่างๆที่ปรับเปลี่ยนตามสภาพโดยธุรกิจขนส่งผู้โดยสารมักจะต้องอาศัยพลังงาน เช่น น้ำมัน เป็นวัตถุดิบที่สำคัญ การที่ราคาน้ำมันยังคงผันผวนอยู่ ย่อมจะทำให้ธุรกิจนั้นได้รับผลกระทบไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานเรือสำเภา (กรมท่องเที่ยว, 2554) ที่ระบุว่า เรือสำเภาที่มีมาตรฐานควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับ ด้านบุคลากร (คนขับ, ช่างเครื่อง, พนักงาน และเจ้าของเรือ) คนขับ ต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีประกาศนียบัตรประเภทการเดินเรือ พร้อมบัตรประจำตัวที่หน่วยราชการออกให้ มีความเป็นธรรมในให้บริการของผู้ประกอบการ และพนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายการคมนาคมทางน้ำอย่างเคร่งครัด มีมาตรการเกี่ยวกับเรือ คุณภาพการให้บริการของพนักงาน สนทนาอย่างสุภาพ และเป็นมิตรต่อผู้โดยสาร มีมาตรการเกี่ยวกับแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดโปรแกรมและสถานที่การนำเที่ยวให้สอดคล้องกับฤดูกาล และตารางน้ำขึ้น-ลง หลีกเลี่ยงฤดูการผสมพันธุ์ และการวางไข่ของสัตว์ มีมาตรการเกี่ยวกับกิจกรรม สนับสนุนสิ่งที่ดึงดูดของชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม และมีสภาพทางกายภาพ (ตัวเรือ, อุปกรณ์ช่วยชีวิต) มีใบอนุญาตให้ใช้เรือที่ออกโดยกรมเจ้าท่า

7.2 การวิเคราะห์ ประเมินโครงการเรือเฟอร์รี่ พัทยา-หัวหิน-บางปู ในด้านการจัดการบริหารโครงการ มาตรฐานเรือด้านสภาพทางกายภาพ (ตัวเรือ, อุปกรณ์ช่วยชีวิต) ด้านบุคลากร (คนขับ, ช่างเครื่อง, พนักงาน และเจ้าของเรือ) ด้านความเป็นธรรมในให้บริการของผู้ประกอบการ และพนักงาน ด้านสิทธิมนุษยชน (ผู้ประกอบการ, พนักงาน) ด้านมาตรการเกี่ยวกับเรือ ด้านมาตรการเกี่ยวกับแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว มี

ต่อแนวโน้มความต้องการใช้บริการเรือเฟอร์รี่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในขณะที่ยังคงคุณภาพ การให้บริการของพนักงานและด้านมาตรการเกี่ยวกับกิจกรรมสังคมและชุมชน มีอิทธิพลต่อแนวโน้มความ ต้องการใช้บริการเรือเฟอร์รี่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เพราะนักท่องเที่ยวคาดหวังในการ บริการของพนักงานที่จะปฏิบัติตนอย่างสุภาพ และเป็นมิตรต่อ ผู้โดยสาร มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่เส้นทางของ สถานที่ที่น่าเที่ยวตามความเหมาะสมกับลักษณะการประกอบการ มีทัศนคติและทักษะในการทำงานที่ดี สามารถรับผิดชอบในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในปัจจุบันการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมจากชุมชนมี ความสำคัญ การสนับสนุนสิ่งที่ดึงดูดใจของชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม เสริมสร้างกิจกรรมที่ชุมชนมี ส่วนร่วม และได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การจัด อบรบบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว สร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น เข้าร่วมกับองค์กรของพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญใน การกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยว งานวิจัยสอดคล้องกับ คณิงนิตย์ เมฆดี (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริหารจัดการเรือท่องเที่ยว ในเขตเกาะเมือง ผลงานวิจัย พบว่า การที่ลูกค้ากลับมาเที่ยวอีกเพราะลูกค้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผน ด้านการ จัดการเรือท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริยา พนมไพร (2558) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจุดบริการสองเรือแม่น้ำโขง (ไทย-สปป.ลาว) อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อจุดบริการสองเรือแม่น้ำโขง (ไทย-สปป. ลาว) ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านสถานที่

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะด้านมาตรฐานเรือนำเที่ยว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

8.1.1 ด้านคุณภาพการให้บริการของพนักงาน

8.1.1.1 ควรอบรมให้พนักงานเห็นความสำคัญกับการปฏิบัติตน สนทนาอย่างสุภาพ และเป็นมิตรต่อผู้โดยสาร

8.1.1.2 อบรมพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา

8.1.1.3 กำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้พนักงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ ทำ สร้างสำนึกให้สามารถรับผิดชอบในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการประเมิการทำงานอย่างต่อเนื่อง

8.1.1.4 อบรมและส่งเสริมให้พนักงานใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ เส้นทางของ สถานที่ที่น่าเที่ยวเพื่อเป็นประโยชน์ในการแนะนำนักท่องเที่ยว

8.1.2 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวการให้บริการด้านมาตรการเกี่ยวกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับ สังคมและชุมชน ควรส่งเสริมนโยบายต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น นโยบายเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างโอกาสให้คนในชุมชนบริเวณท่าเรือได้สามารถประกอบอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมอาชีพใหม่ ๆ ให้คนในชุมชนสามารถสร้างรายได้มากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะด้านการตลาดจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการส่งเสริมการขาย ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ เคเบิลท้องถิ่น รวมทั้งการจัดโปรโมชั่น ประกอบด้วย การซื้อตั๋วเรือมีส่วนลดค่าที่พักอาหารและเครื่องดื่ม การซื้อตั๋วเรือมีส่วนลดค่ากิจกรรมทางทะเลดำน้ำ-ชมปะการัง การจัดโปรโมชั่นวันจันทร์-วันศุกร์ที่อาจมีนักท่องเที่ยวน้อยกว่าวันหยุดหรือช่วงเทศกาล การซื้อตั๋วเรือ 10 ใบ แลมฟรี 1 หรือลดพิเศษในกิจกรรมเฉพาะกิจ เช่น เฉพาะคู่รักวันวาเลนไทน์

8.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

8.3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชนและการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับชุมชนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการว่า ผู้ประกอบการจะมีส่วนช่วยเหลือชุมชนอย่างไรที่เป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจแก่ผู้ประกอบการและชุมชนได้รับประโยชน์แบบ Win-win ทั้งสองฝ่าย

8.3.2 ควรศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ นอกเหนือจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวอินโดนีเซีย ชาวมาเลเซีย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน รัสเซีย และยุโรป ที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมท่องเที่ยว. (2554). *โครงการปฏิญญารักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. ม.ป.ท.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การปกครองอำเภอชะอำ. (2555). *รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้านทั่วประเทศ และรายจังหวัด ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555*. สืบค้นมาจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดเพชรบุรี>
- คณินนิตย์ เมฆดี. (2550). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริหารจัดการเรือท่องเที่ยวในเขตเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). *โครงการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นของการพัฒนาการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าทางน้ำโดยเรือเฟอร์รี่ในเส้นทางพญา ชะอำ และหัวหิน*. ม.ป.ท.
- อารียา พนมไพร. (2558). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจุดบริการส่งเรือแม่น้ำโขง (ไทย-สปป.ลาว) อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย*. รายงานวิจัยคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.